

3. Євтух М. Б., Терентьєва Н. О. Український вектор у розвитку європейської університетської освіти [Електронний ресурс] // Освітологічний дискурс. – 2014. – № 4. – С. 130–143. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_4_15.
4. Мединський С. В. Професійна підготовка фахівців фізичного виховання і спорту в США // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2017. – Вип. 6 (88)17. – С. 42–44.
5. Приступа Є. Глобалізаційні тенденції в системі підготовки фахівців галузі фізичного виховання і спорту в Європі // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2004. – Вип. 4. – С. 125–129.
6. Сисоєва С.О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. посіб. – Рівне : Овід, 2012. – 352 с.
7. Lietuvos sporto universiteto (LSU) [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.lsu.lt/en/> (date of application: 14.12.2017).

References

1. Bielikova, N., Indyka S. (2018), "Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia ta sportu do rekreatsiino-ozdorovchoi diialnosti u Polshchi", Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi. Lutsk, Vol. 1(41), pp.5–10.
2. Voinar, Yu., Novaretskyi, D., Hlasyrin, I. (2005), "Rozvytok ta suchasni tendentsii systemy pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoi kultury v umovakh yevrointehratsii", Cherkasy : Vidlunnia-Plius, 184 p.
3. Ievtukh, M. B., Terentieva, N. O. (2014), "Ukrainskyi vektor u rozvytku yevropeiskoi universytetskoï osvity" [Elektronnyi resurs]. Osvitohichnyi dyskurs, Vol. 4, pp. 130–143. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_4_15.
4. Medynskyi, S. V. (2017), "Profesiina pidhotovka fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu v SShA", Naukovyi chasopys Nats. ped. un-tu im. M. P. Dragomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) : [zb. nauk. pr.], Kyiv, Vol. 6, no. (88)17, pp. 42–44.
5. Prystupa Ye. (2004), "Hlobalizatsiini tendentsii v systemi pidhotovky fakhivtsiv haluzi fizychnoho vykhovannia i sportu v Yevropi", Naukovi zapysky Ternopilskoho nats. ped. un-tu im. V. Hnatiuka. Serii: Pedahohika, Ternopil, Vol. 4, pp. 125–129.
6. Sysoieva S.O., Krystopchuk T. Ie. (2012), "Osvitni systemy krain Yevropeiskoho Soiuzu: zahalna kharakterystyka" : navchalnyi posibnyk, Rivne : Ovid, 352 p.
7. Lietuvos sporto universiteto (LSU) [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.lsu.lt/en/> (date of application: 14.12.2017).

Добролюбова Н. В.

аспірантка,

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків

Школа О. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, м. Харків

ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-ХОРЕОГРАФА

У статті порушено проблему розвитку педагогічної спрямованості як інтегративної характеристики особистості майбутнього педагога-хореографа та сукупності мотиваційно-ціннісного, когнітивного, поведінкового й емоційно-оцінного компонентів. Обґрунтовано необхідність розроблення технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа як виду акмеологічних технологій. Визначено складові технології: суб'єктну, цільову, змістову й організаційну. Розглянуто особливості реалізації технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа за трьома етапами: стимульованим, практичним, коригувальним.

Ключові слова: педагогічна спрямованість, технологія, розвиток, особистість, педагог-хореограф.

Добролюбова Н. В., Школа Е. Н. Технологія розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа *стаття.* В статті затронута проблема розвитку педагогічної спрямованості як інтегративної характеристики особистості майбутнього педагога-хореографа і сукупності мотиваційно-ціннісного, когнітивного, поведінкового і емоційно-оцінного компонентів. Обґрунтовано необхідність розроблення технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа як виду акмеологічних технологій. Визначено складові технології: суб'єктна, цільова, змістова і організаційна. Розглянуто особливості реалізації технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа в три етапи: стимульованого, практичного, коригувального.

Ключевые слова: педагогическая направленность, технология, развитие, личность, педагог-хореограф.

Dobroliubova N. V., Shkola O. M. The technology of developing pedagogical personality orientation of the choreography instructor training. The purpose of the article is the theoretical substantiation of the technology of development of the pedagogical orientation of the personality of the future teacher-choreographer, and the tasks - to find out the essence of the

concept "pedagogical orientation of the future teacher-choreographer", to specify the components of the technology of development of the pedagogical orientation of the personality of the future teacher-choreographer, to define the stages of the implementation of this technology.

The article tackles the problem of developing pedagogical personality orientation as the integrative characteristics of a choreography instructor trainee and a combination of motivation and values, cognitive, behavioural, emotional and evaluative components. The necessity of implementing technology for developing pedagogical personality orientation of a choreography instructor trainee as a type of akmeological technologies has been substantiated. The following constituents of the technology have been determined: subject, target, content and organization. The peculiarities of implementing technology for developing pedagogical personality orientation of a choreography instructor trainee have been considered at three stages: stimulating, practical and corrective.

Prospects for further exploration in this direction are the experimental verification of the effectiveness of the technology development of the pedagogical orientation of the personality of the future teacher-choreographer, the development of methods for the implementation of this technology.

Key words: pedagogical orientation, technology, development, personality, choreography instructor.

Постановка проблеми. Пріоритетом державної політики України є всебічний (інтелектуальний, духовний, естетичний, фізичний) розвиток громадян, формування здорового способу життя. Вирішенню цього завдання сприяє хореографічне мистецтво завдяки поєднанню духовно-культурної й тілесно-культурної складових. У Базовому компоненті дошкільної освіти виокремлено освітню лінію «Хореографія» як варіативну складову, спрямовану на набуття дитиною хореографічної компетенції, котра передбачає формування уявлення про хореографію як вид мистецтва; емоційно-ціннісного ставлення до його основних видів; здатності орієнтуватися в танцювальній абетці позицій, рухів та їх відтворювати тощо (Богуш, Беленька, Богініч, Гавриш, 2012 та ін.). У проєкті Державного стандарту початкової загальної освіти акцентовано на необхідності забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму дитини, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок (Проєкт Державного стандарту початкової загальної освіти, 2017). Усе зазначене вище актуалізує питання професійної підготовки майбутнього педагога-хореографа, здатного до управління дитячим творчим колективом. Проте власний педагогічний досвід засвідчує, що багато студентів прагнуть реалізуватися передусім як хореографи-виконавці, тому основну увагу приділяють хореографічній підготовці, формуванню професійних навичок виконавської майстерності, недооцінюючи роль педагогічної складової професійної компетентності. У зв'язку із цим необхідним є розв'язання проблеми розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа в процесі професійної підготовки.

Аналіз літературних джерел. Доцільно відзначити, що питання професійної підготовки майбутніх педагогів-хореографів висвітлено в наукових працях сучасних дослідників, а саме: формування професійної компетентності (І. Спінул, 2011; Т. Фурманова, 2016 та ін.), педагогічної майстерності (Благова, 2010; Куценко, 2015 та ін.), готовності до управління творчим колективом (Мартиненко, 2013; Осипова, 2014; Тараненко, 2017 та ін.). Аналіз наукових праць свідчить про багатофункціональність професійної компетентності майбутнього педагога-хореографа.

Цінним є висновок І. Спінула (2011), котрий підкреслює, що процес підготовки вчителя хореографії необхідно спрямовувати на формування особистості фахівця нового покоління, який має поєднувати в собі високий професіоналізм фахівця-хореографа, педагога-вихователя та менеджера; добре орієнтуватися в психології вихованців; володіти мистецтвом керівництва хореографічним колективом.

Значущою є думка С. Куценка (2015), що опанування педагогічної майстерності майбутніми вчителями хореографічного мистецтва уможливіє формування та реалізацію їх творчого потенціалу.

На необхідності розвитку вмінь педагогічного управління в майбутнього педагога-хореографа наголошує Т. Осипенко (2014), а система підготовки до педагогічного управління творчим колективом, за словами дослідниці, характеризується актуалізацією хореографічних цінностей, відкритістю, інтегративністю, персоналізованістю.

Водночас, проблема педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа та організаційно-методичне забезпечення її розвитку є недостатньо вивченою.

Метою статті є теоретичне обґрунтування технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа, а завданнями – з'ясувати сутність поняття «педагогічна спрямованість майбутнього педагога-хореографа», уточнити складові технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа, визначити етапи реалізації цієї технології.

Виклад основного матеріалу дослідження. З'ясовуючи сутність поняття «педагогічна спрямованість», спираємося на визначення С. Вітвицької (2003), котра інтерпретує його як мотиви, інтерес до педагогічної професії, схильність та потребу працювати вчителем.

Учена виокремлює два аспекти педагогічної спрямованості особистості майбутнього вчителя – особистісний та процесуальний. Особистісний аспект являє собою сукупність потреб, інтересів, ідеалів, переконань в потребі й важливості психолого-педагогічних знань, навичок та вмінь для успішної діяльності, рівню домагань, самооцінки, ціннісних орієнтацій, життєвої мети тощо. У процесуальному аспекті С. Вітвицька (2003) виокремлює три складові: когнітивну – наявність психолого-педагогічних знань й усвідомлення способів самопізнання, професійно-особистісної самоактуалізації; емоційно-оцінну – позитивне ставлення до майбутньої професії, знань педагогіки і психології, в захопленні додатковою літературою з предмету педагогіки; поведінкову – активність кожного студента в навчальній діяльності, самопізнанні та саморозвитку.

Узагальнюючи думки вченої, вважаємо, що педагогічна спрямованість особистості майбутнього педагога-хореографа відбиває мотиваційно-ціннісний, когнітивний, поведінковий та емоційно-оцінний аспекти вибору професії та самореалізації в ній. З метою розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа важливим

є розробити відповідні педагогічні технології та впровадити їх в процес професійної підготовки.

По-перше, під час опрацювання зазначеної вище технології вважаємо за доцільне враховувати вимоги до програм професійної підготовки, викладені в проекті концепції розвитку педагогічної освіти (2017). Зокрема в документі акцентовано на необхідності опанувати педагогічні технології; посилення практичної складової педагогічної освіти; максимального наближення психолого-педагогічної та методичної підготовки до умов практичної фахової діяльності; запровадження принципу дитиноцентризму та педагогіки партнерства; формування менеджерських та управлінських навичок майбутніх учителів; набуття навичок дослідницької діяльності.

По-друге, вважаємо, що технологія розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа має бути акмеологічною, тобто, за словами О. Торічного (2011), спрямованою на розвиток внутрішнього потенціалу підвищення професіоналізму та вдосконалення процесу професійної самореалізації майбутнього фахівця. Дослідник розглядає акмеологічну технологію як інтегровану систему, яка вміщує:

- 1) технологію проектування і реалізацію програми професійної підготовки;
- 2) технологію організації та управління навчально-виховним процесом;
- 3) технологію формування особистісних акмеологічних рис та виховання духовно-морального потенціалу майбутніх фахівців;
- 4) технологію успішного навчання та досягнення особистісного та суспільного «акме» кожним студентом;
- 5) технологію акмеологічного супроводу педагогічного процесу.

Продовжуючи думку вченого, до складових технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа відносимо такі: суб'єктну (майбутні педагоги-хореографи як суб'єкти акмеологічного вдосконалення), цільову (цілі та завдання технології), змістову (зміст розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа); організаційну (форми та методи забезпечення розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа).

Ураховуючи складові цієї технології, а також виявлені вище компоненти педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, поведінковий та емоційно-оцінний), доречно виокремити етапи реалізації технології. У їх визначенні спираємося на дослідження Н. Мараховської (2017) щодо проведення інтегрованого тренінгу з метою професійної самореалізації майбутнього вчителя. На наш погляд, такий тренінг має бути основою технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа як інтегрованої системи. Завданням тренінгу є поєднання практичної та педагогічної підготовки студентів, забезпечення інтегративних зв'язків навчальних дисциплін, зокрема використання потенціалу мистецтвознавчих, гуманітарних дисциплін.

Першим етапом реалізації технології є *стимулювальний*, на якому відбувається розвиток мотиваційно-ціннісної складової педагогічної спрямованості майбутніх педагогів-хореографів, опанування ними психолого-педагогічних методик для діагностики професійних мотивів та цінностей. Н. Мараховська (2017) пропонує застосовувати методики «Мотиви вибору професії» та «Професійна спрямованість особистості вчителя» з метою виявлення чинників, котрі вплинули на вибір студентами педагогічної професії, та важливості для них різних аспектів педагогічної діяльності.

Другим етапом реалізації технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа є *практичний*, метою якого є здобуття педагогічних знань та вмінь, тобто розвиток когнітивного й поведінкового компонентів педагогічної спрямованості. У роботі Н. Мараховської (2017) представлено вправу «Літературні портрети», сутність якої полягає в дослідженні особливостей професійної самореалізації учителя на прикладі художніх творів. Також важливим є дослідження С. Куценка (2015), в якому описано методику проведення педагогічних ігор для формування педагогічної майстерності майбутніх учителів хореографічного мистецтва.

У грі «Я – видатний балетмейстер» учасникам пропонується представити себе як провідного балетмейстера-постановника, який приїхав втілити свій черговий витвір мистецтва в реальність, довести до відома студентів найяскравіші події зі свого життєвого та творчого шляху, запропонувати студентам реалізувати його твір мистецтва на практиці, розповісти про обрану композицію (лібрето), підібрати музичний супровід, спільно зі студентами проаналізувати результати реалізації твору. У грі «Я – педагог» студент, перевтілюючись у викладача, слідує за правильністю виконання танцювальних елементів, створенням і передачею художнього образу, за необхідності робить зауваження іншим студентам із ґрунтовним поясненням (Куценко, 2015). Пропонуємо об'єднати зазначені вище методики в дослідницький проект «Визначні педагоги-хореографи», що водночас забезпечує розвиток когнітивного й поведінкового компонентів педагогічної спрямованості майбутніх педагогів-хореографів. Так, завданням студентів є відібрати, переробити, засвоїти необхідний матеріал, що передбачає вивчення біографічних даних, творчої та педагогічної діяльності видатного хореографа, й уміти застосовувати здобуті знання на практиці, розповідаючи іншим студентам про методику навчання хореографії, яку розробив та застосовував видатний митець, упроваджуючи елементи цієї методики й навчаючи інших студентів, котрі грають роль учасників творчого колективу.

Варто наголосити, що робота над проектом також забезпечує розвиток дослідницьких та лідерських умінь майбутніх педагогів-хореографів. Викладач дає можливість студентам самостійно формулювати тему. Головним при цьому є постановка проблеми, в основі якої може бути висловлювання чи кредо видатного хореографа, та розкриття багатогранності його особистості, наприклад: «Я ніколи не помщаюся, бо моя помста – це мої досягнення». Серж Лифар – артист балету, балетмейстер, теоретик танцю, колекціонер й бібліофіл українського походження». Робота за таким проектом потребує синтезу знань із різних галузей науки й мистецтва.

При плануванні та впровадженні подібних методів навчання варто послуговуватися рекомендаціями Н. Мараховської (2009) щодо організації індивідуальних освітніх маршрутів студентів та виконанні ними навчально-дослідницьких проектів.

Третім етапом реалізації технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-

хореографа є *коригувальний*, на якому відбувається розвиток емоційно-оцінної складової педагогічної спрямованості (самостійне використання майбутніми педагогами-хореографами методів педагогічного впливу на учасників творчого колективу, виявлення й подолання бар'єрів педагогічного спілкування, коригування власних дій й поведінки). Доцільним на цьому етапі є програвання студентами педагогічних ситуацій, виокремлених С. Куценком (2015). Особливістю цих вправ є наявність фруструючої ситуації та необхідність вірно на неї реагувати, використовуючи відповідні способи вирішення педагогічних конфліктів. Так, у вправі «Неслухняні діти» фруструюча ситуація полягає в навмисному перешкоджанні учнями проведенню заняття; у вправі «Травматизм на уроці» учень травмує ногу й звинувачує педагога, ніби той не доглядав, що він неправильно виконував завдання; у вправі «Хочу високу оцінку» один з учнів висловлює свою незадоволеність оцінкою, аргументуючи тим, що заслуговує на кращу. Для вирішення кожної проблеми педагог-хореограф має здійснити адекватні дії, зберігаючи стійку педагогічну позицію та мотивуючи учнів до дотримання дисципліни, правил безпеки та підвищення рівня хореографічної майстерності.

Висновки. Таким чином, визначаємо педагогічну спрямованість як інтегративну характеристику, яка відбиває мотиваційно-ціннісний, когнітивний, поведінковий та емоційно-оцінний аспекти вибору професії та самореалізації в ній майбутнього педагога-хореографа. Складовими технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа є суб'єктна (майбутні педагоги-хореографи як суб'єкти акмеологічного вдосконалення), цільова (цілі та завдання технології: поєднання практичної та педагогічної підготовки студентів, забезпечення інтегративних зв'язків навчальних дисциплін), змістова (зміст розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа, що ґрунтується на здобутті сукупності інтегрованих знань та вмінь); організаційна (форми та методи забезпечення розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа: психолого-педагогічні методики, рольові ігри на основі педагогічних ситуацій, міжпредметні дослідницькі проекти). Реалізація технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа має відбуватися за трьома етапами: стимульованим, практичним, коригувальним.

Перспективи подальших досліджень. Перспективами подальших розвідок у цьому напрямі є експериментальна перевірка ефективності технології розвитку педагогічної спрямованості особистості майбутнього педагога-хореографа, розробка способів реалізації даної технології.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В. та ін. – Київ: Видавництво, 2012. – 26 с. – Режим доступу: [https:// mon. gov. ua / storage / app / media / doshkilna / bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij. pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf) (дата звернення: 6.02.2018).
2. Благова Т. О. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів-хореографів у процесі фахової практичної підготовки: зб. наук. пр. Херсонськ. держ. ун-ту. – Сер.: Педагогічні науки. – Херсон: ХДУ, 2010. – Вип. 56. – С. 244–250.
3. Вітвицька С. С. Педагогічна спрямованість як компонент професійної майстерності майбутніх вчителів // Вісник Житомирськ. держ. ун-ту ім. Івана Франка. – Житомир, 2003. – Вип. 12. – С. 78–81.
4. Куценко С. В. Педагогічна майстерність майбутнього вчителя хореографії як гарант ефективності формування його творчого потенціалу // Актуальні питання мистецької освіти та виховання: зб. наук. пр. – Суми, 2015. – Вип. 1–2 (5–6). – С. 113–121.
5. Мараховська Н. В. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх учителів у процесі навчання дисциплін гуманітарного циклу: автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Харків, 2009. – 20 с.
6. Мараховська Н. В. Проведення інтегрованого тренінгу з дисциплін гуманітарного циклу з метою професійної самореалізації майбутнього вчителя // Молодий вчений. – Херсон: Гельветика, 2017. – № 1(41). – С. 474–477.
7. Мартиненко О. В. Професійна підготовка майбутнього вчителя хореографії до роботи в дитячому танцювальному колективі // Вісник Луганськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Сер.: Педагогічні науки. – Луганськ, 2013. – № 10(2). – С. 105–111.
8. Осипова Т. В. Підготовка будучих педагогов-хореографов к управлению творческим коллективом: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Челябинск, 2014. – Режим доступу: [http:// nauka-pedagogika. com / pedagogika-13-00-08 / dissertaciya-podgotovka-buduschih-pedagogov-horeografov-k-upravleniyu-tvorcheskim-kollektivom](http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-08/dissertaciya-podgotovka-buduschih-pedagogov-horeografov-k-upravleniyu-tvorcheskim-kollektivom) (дата звернення: 7.02.2018).
9. Проект Державного стандарту початкової загальної освіти // Нова Українська Школа, 2017. – Режим доступу: [http:// newstandard. nus. org. ua /](http://newstandard.nus.org.ua/) (дата звернення: 6.02.2018).
10. Проект концепції розвитку педагогічної освіти. МОН України, 2017. – Режим доступу: [https:// mon. gov. ua / storage / app / media / gromadske-obgovorennja / 2017 / 12 / 29 / kontseptsii-rozvitku-pedagogichnoi-osviti-12-17-go.doc](https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennja/2017/12/29/kontseptsii-rozvitku-pedagogichnoi-osviti-12-17-go.doc) (дата звернення: 6.02.2018).
11. Спінул І. В. Теоретичні підходи до інтерпретації професійної компетентності майбутнього вчителя хореографії // Наукові записки КДПУ. – Сер.: Педагогічні науки. – Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – Вип. 101. – С. 271–278.
12. Тараненко Ю. П. Підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів: автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Бердянськ, 2017. – 23 с.
13. Торічний О. Сутність акмеологічних основ процесу формування службово-спеціальної компетентності у майбутніх офіцерів-прикордонників // Науковий вісник Ужгородськ. нац. ун-ту. – Сер.: Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, 2011. – Вип. 22. – С. 172–174.
14. Фурманова Т. І. Формування професійної компетентності майбутніх учителів хореографії // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту. – Сер.: Педагогічні науки. – Чернігів, 2016. – Вип. 135. – С. 139–143.

Reference

1. Bazoviy komponent doshkilnoi osviti (nova redaktsiya) / Bogush A. M., Belenka G. V., Boglnch O. L. and Gavrish N. V. (2018), Kiyiv: Vidavnistvo, 2012., 26 p., available at: [https:// mon. gov. ua / storage / app / media / doshkilna / bazoviy-komponent-doshkilnoi-osviti-na-sajt-ostatochnij. pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazoviy-komponent-doshkilnoi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf) (data zvernennya: 6.02.2018).
2. Blagova, T. O. (2010), "Formuvannya pedagogichnoi maysternosti maybutnih uchiteliv-horeografiv u protsesi fahovoyi praktichnoyi pidgotovki": zb. nauk. pr. Hersonsk. derzh. un-tu, Ser.: Pedagogichni nauki, Herson: HDU, Vol. 56, pp. 244–250.
3. Vltvitska, S. S. (2003), "Pedagogichna spryamovanist yak komponent profeslynoyi maysternosti maybutnih vchiteliv", VIsnik Zhitomirsk. derzh. un-tu im. Ivana Franka, Zhitomir, Vol. 12, pp. 78–81.
4. Kutsenko, S. V. (2015), "Pedagogichna maysternist maybutnogo vchitelya horeografii yak garant effektivnosti formuvannya yogo tvorchoho potentslalu", Aktualni pitannya mistetskoyi osviti ta vihovannya: zb. nauk. pr., Sumi, Vol. 1–2 (5–6), pp. 113–121.
5. Marahovska, N. V. (2009), "Pedagogichni umovi formuvannya liderskih yakostey maybutnih uchiteliv u protsesi navchannya distsiplin gumanitarnogo tsiklu": avtoref. dis. ... kand. ped. Nauk, Harkiv, 20 p.
6. Marahovska, N. V. (2017), "Provedennya integrovanogo treningu z distsiplin gumanitarnogo tsiklu z metoyu profesynoyi samorealizatsiyi maybutnogo vchitelya", Molodiy vcheniy, Herson: Gelvetika, Vol. 1(41), pp. 474–477.
7. Martinenko, O. V. (2013), "Profesyna pidgotovka maybutnogo vchitelya horeografii do roboti v dityachomu tantsyvalnomu kolektivі" Visnik Lugansk. nats. un-tu im. Tarasa Shevchenka, Ser.: Pedagogichni nauki, Lugansk, Vol. 10(2), pp. 105–111.
8. Osipova, T. V. (2014), "Podgotovka buduschih pedagogov-horeografiv k upravleniyu tvorcheskim kolektivom": avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. Chelyabinsk, available at: [http: // nauka-pedagogika. Com /pedagogika-13-00-08 / dissertaciya-podgotovka-buduschih-pedagogov-horeografiv-k-upravleniyu-tvorcheskim-kollektivom](http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-08/dissertaciya-podgotovka-buduschih-pedagogov-horeografiv-k-upravleniyu-tvorcheskim-kollektivom) (data zvernennya: 7.02.2018).
9. Proekt derzhavnogo standartu pochatkovoyi zagalnoyi osviti, Nova ukrayinska shkola, 2017, available at: [http: // newstandard. nus. org. ua /](http://newstandard.nus.org.ua/) (data zvernennya: 6.02.2018).
10. Proekt kontseptsiyi rozvitku pedagogichnoyi osviti. MON Ukrayini, 2017, available at: [https: // mon. gov. ua / storage / app / media / gromadske-obgovorennya / 2017 / 12 / 29 / kontsepsii-rozvitku-pedagogichnoi-osviti-12-17-go.doc](https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2017/12/29/kontsepsii-rozvitku-pedagogichnoi-osviti-12-17-go.doc) (data zvernennya: 6.02.2018).
11. Splnul, I. V. (2011), "Te oretichni plidhodi do interpretatsiyi profesynoyi kompetentnosti maybutnogo vchitelya horeografii", Naukovi zapiski KDPU, Ser.: Pedagogichni nauki, Kirovograd: KDPU im. V. Vinnichenka, Vol. 101, pp. 271–278.
12. Taranenko, Yu. P. (2017), "Pidgotovka maybutnih uchiteliv horeografii do rozvitku hudozhno-tvorchih zdibnostey molodshih shkolyariv": avtoref. dis. ... kand. ped. nauk, Berdyansk, 23 p.
13. Torichniy, O. (2011), "Sutnlst akmeologichnih osnov protsesu formuvannya sluzhbovo-spetslalnuyi kompetentnosti u maybutnih ofitseriv-prikordonniv", Naukoviy visnik Uzhgorodsk. nats. un-tu, Ser.: Pedagogika. sotsialna robota, Uzhgorod, Vol. 22, pp. 172–174.
14. Furmanova, T. I. (2016), "Formuvannya profesynoyi kompetentnosti maybutnih uchiteliv horeografii", Visnik Chernigivskogo nats. ped. un-tu, Ser.: Pedagogichni nauki, Chernigiv, Vol. 135, pp. 139–143.

УДК 796.81 – 043.61

Захарків С.Й.
аспірант кафедри теорії та методики фізического виховання і спорту
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький ГПУ імені Г.С.Сковороди»

ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ БОРЦОВ ВОЛЬНОГО СТИЛЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ НА РАЗНЫХ ЭТАПАХ МНОГОЛЕТНЕЙ СПОРТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ

Функциональная подготовленность борцов вольного стиля 11-18 лет обучающихся в системе многолетней спортивной подготовки была изучена на основании комплекса показателей рефлексометрии и теппингметрии.

Установлено, что динамика латентного времени двигательной реакции (ЛВДР) как на свет, так и на звук имеет четко выраженный волнообразный характер, с подъемами и спадами в определенное время и последовательность измерения.

В динамике ЛДВР на свет наилучшие показатели борцов вольного стиля не зависимо от возраста и этапа подготовки показывают на 111 с, 159с, 200 с, соответственно на 6, 8 и 10 измерение; на звук - 87 с, 128 с, 172 с измерение - 4, 6, 8. Полученные результаты являются наиболее информативными при ведущей роли реакции на звук.

На основании показателей ЛДВР на звук и показателей теппингметрии отмечено в возрасте 13-14 лет значительные изменения т.е. ухудшения значений, что связано с понижением биологической надежности организма подростков, наступлением периода полового созревания.

Результаты исследований рекомендуется использовать как в тренировочном процессе, так и в процессе соревновательной деятельности.

Ключевые слова: вольная борьба, функциональная подготовленность борцов, латентное время двигательной реакции, максимальная частота движения.

Захарків Степан Йосипович. Функціональна підготовленість борців вільного стилю, що навчаються на різних етапах багаторічної спортивної підготовки. Функціональна підготовленість борців вільного стилю 11-18 років, що навчаються в системі багаторічної спортивної підготовки, була вивчена на підставі комплексу показників